

Teza: delikt dyscyplinarny rzecznika dyscyplinarnego

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, który w okresie od listopada 2015 r. do dnia 07 kwietnia 2016 r. bez uzasadnionej przyczyny, zwlekał z wydaniem postanowienia o wszczęciu dochodzenia albo o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie aplikantki radcowskiej, swym zaniechaniem wypełnił znamiona deliktu dyscyplinarnego.

WO-88/18

ORZECZENIE

z dnia 07 sierpnia 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w składzie:

Przewodniczący: SWSD Stefan Mazurkiewicz /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Rafał Ziemiński

SWSD Tomasz Fox

Protokolant: Aneta Stefańska

po rozpoznaniu w dniu 07 sierpnia 2018 r.

sprawy radcy prawnego M. W.

obwinionego o to, że jako wyznaczony Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach obowiązany z mocy art. 64 ust. 1 i ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego do wypełnienia przyjętych obowiązków rzetelnie i z najwyższą starannością, prowadząc postępowanie w sprawie sygn. akt R.. D. (...) ze skargi z dnia 15 maja 2015 r. złożonej przez T. Z. naruszył zasadę szybkości postępowania i wynikający z § 15 ust. 3 uchwały nr 98/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 września 2015 r. w sprawie zasad działania Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych, a także ich zastępców oraz trybu i sposobu wyboru zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i zastępców rzeczników dyscyplinarnych obowiązek niezwłocznego wydania postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub o odmowie wszczęcia dochodzenia w ten sposób, że w Kielcach, w okresie od listopada 2015 r. do dnia 07 kwietnia 2016 r. bez uzasadnionej przyczyny, zwlekał z wydaniem postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub o odmowie wszczęcia dochodzenia, o którym mowa w § 15 ust. 3 uchwały nr 98/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 września 2015 r. w sprawie zasad działania Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych, a także ich zastępców oraz trybu i sposobu wyboru zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i zastępców rzeczników dyscyplinarnych

tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 60 pkt 9a ustawy o radach prawnych i § 15 ust. 3 uchwały nr 98/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 września 2015 r. w sprawie zasad działania Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych, a także ich zastępców oraz trybu i sposobu wyboru zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i zastępców rzeczników dyscyplinarnych

I.

uznaje obwinionego M. W. za winnego zarzucanego mu czynu i za ten czyn na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 wymierza mu karę upomnienia,

II.

kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża obwinionego radcę prawnego M. W. w kwocie 1.200,00 (jeden tysiąc dwieście) złotych płatnych na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

T. Z. w dniu 15 maja 2015 r. skierował do OIRP w Kielcach skargę wobec aplikantki radcowskiej D. J.. W dniu 12 października 2015 r. Dziekan OIRP w Kielcach poinformował Wiceprezesa KIRP, iż przed OSD w Kielcach toczyła się sprawa ze skargi T. Z. w sprawie o sygnaturze akt OSD 38/ (...), która zakończyła się wydaniem postanowienia Sądu z dnia 14 kwietnia 2015 r. utrzymującym w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 16 stycznia 2015 r., sygn. akt R.. D. (...) o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie przeciwko aplikantce radcowskiej D. J.. Jednocześnie wskazano, iż do OIRP w Kielcach w dniu 18 maja 2015 r. wpłynęła druga skarga T. Z., która to jest na etapie postępowania przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym. W dniu 13 października 2015 r. Rzecznik Dyscyplinarny OIRP w Kielcach D. K. wezwała aplikantkę radcowską D. J. do złożenia wyjaśnień w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma, dołączając jednocześnie kserokopię maila T. Z.. W odpowiedzi na powyższe aplikantka radcowska ustosunkowała się do zarzutów artykułowanych przez T. Z. w pisemnych wyjaśnieniach datowanych na dzień 27 października 2015 r. które to wpłynęły do OIRP w Kielcach w dniu 30 października 2015 r. (data z prezentaty). Zarządzeniem z dnia 03 listopada 2015 r. Rzecznik Dyscyplinarny wyznaczyła swojego Zastępcę radcę prawnego M. W. do prowadzenia sprawy ze skargi T. Z. przeciwko aplikantce radcowskiej D. J., który swoje obowiązki pełnił w rejonie Radomia. Było to uzasadnione faktem, iż aplikantka radcowska D. J., której skarga dotyczyła była w tym czasie wpisana na listę aplikantów w tym rejonie. W tym samym dniu akta nadano do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego M. W.. Zastępca Rzecznika w dniu 26 lutego 2016 r. w wiadomości mailowej przekazał pokrzywdzonemu T. Z. udzielone przez aplikantkę radcowską pisemne wyjaśnienia.

Dowód:

- kserokopia skargi T. Z. z dnia 15 maja 2015 r., k. 171
- kserokopia pisma do Wiceprezesa KIRP z dnia 12 października 2015 r., k. 173
- kserokopia pisma do aplikantki radcowskiej z dnia 13 października 2015 r. ,k. 174
- pismo aplikantki radcowskiej D. J. z dnia 27 października 2015 r., k. 3 - 4
- pisemne wyjaśnienia D. K. z dnia 11 października 2017 r. ,k. 163- 166,
- odpis zarządzenia z dnia 03 listopada 2015 r., k. 176,
- kserokopia wyciągu z pocztowej księgi nadawczej, k. 177 - 178
- wydruk wiadomości z poczty elektronicznej, k. 90

Rzecznik Dyscyplinarny D. K. sprawowała nadzór i kontrolę nad działalnością swojego Zastępcy poprzez odbywanie z nim rozmów telefonicznych, które odbywały się średnio raz w miesiącu. Taka forma kontroli była uzasadniona z uwagi na znaczną odległość pomiędzy Kielcami, a Radomiem. Podczas prowadzonych rozmów żądała ona udzielenia informacji na temat prowadzonych postępowań, a w szczególności o rodzaju podjętych czynności, w tym o prowadzonym postępowaniu ze skargi T. Z. przeciwko aplikantce radcowskiej D. J. z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt R.. D. (...). Otrzymywała zapewnienia, iż w sprawie podejmowane są stosowne czynności. W kwietniu 2016 r. Rzecznik Dyscyplinarny skierowała do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego pismo z żądaniem udzielenia informacji o przebiegu postępowania R.. D. (...). Dowód:

- zeznania świadka T. Z., k. 123 - 126
- pisemne wyjaśnienia D. K., k. 130

- wyjaśnienia obwinionej, k. 151 - 152,
- wyjaśnienia obwinionego, k. 153 - 155,
- pisemne wyjaśnienia obwinionej, k. 163 - 166,
- postanowienie o umorzeniu dochodzenia w części, k. 211

W dniu 08 kwietnia 2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowieniem odmówił wszczęcia dochodzenia wobec aplikantki radcowskiej D. J. (sygn. akt R.. D. (...)). W dniu 10 kwietnia 2016 r. T. Z. skierował m. in. na adres mailowy należący do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach skargę na beczynność, opieszałość i przewlekłość postępowania prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego M. W. oraz na brak kontroli i nadzoru Rzecznika Dyscyplinarnego D. K. nad Zastępcą.

Dowód:

- odpis postanowienia z dnia 08 kwietnia 2016 r. (sygn. akt R.. D. (...))
- skarga T. Z., k. 1

Radca prawny M. W. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W toku prowadzonego dochodzenia wyjaśniał, iż nie pamięta kiedy otrzymał do rozpoznania sprawę przeciwko aplikantce radcowskiej D. N. — J.. W kwietniu 2016 r. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia przeciwko niej w sprawie o sygnaturze akt 96/ (...). Uważał za zasadne, wstrzymać się z wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia albo o wszczęciu dochodzenia, z uwagi na fakt, że przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w Kielcach toczyło się inne postępowanie dotyczące aplikantki radcowskiej D. J., w której zarzuty pokrywały się z zarzutami T. Z.. Zastępca Rzecznika wyjaśniał, iż rozstrzygnięcie OSD inne, niż utrzymanie w mocy wcześniejszego postanowienia - również wydanego przez obwinionego - obligowałoby go do przeprowadzenia takich samych czynności, jak w sprawie rozstrzyganej przez OSD. Obwiniony nie jest w stanie wyjaśnić, kiedy aplikantka radcowska D. J. złożyła pisemne wyjaśnienia, ale jego zdaniem zostały one przekazane do OIRP w Kielcach, przed przekazaniem mu akt. Praktyka OIRP w Kielcach była bowiem taka, że wyjaśnienia były kierowane do Dziekana OIRP w Kielcach, który następnie przekazywał je do Rzecznika. Obwiniony nie pamiętał czy osobiście kontaktował się z pokrzywdzonym T. Z., być może to pokrzywdzony kontaktował się z obwinionym. Obwiniony jako Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego prowadził około 35 spraw dyscyplinarnych, dlatego też nie pamięta ich szczegółów. W toku prowadzonych postępowań nadzór i kontrolę nad jego działalnością sprawowała Rzecznik Dyscyplinarna D. K., która kontaktowała się z nim telefonicznie, z uwagi na dzielącą ich odległość. Obwiniony informował ją, jakie czynności zamierza podejmować i na jakim etapie znajdują się prowadzone postępowania. Zdaniem obwinionego nie mógł on zawiesić postępowania w sprawie sygn. akt 96/ (...), ponieważ prowadził on jedynie czynności sprawdzające. W okresie od 11.04.2016 do 05.08.16 z powodu długotrwałej choroby przebywał na zwolnieniu. W Radomiu nie funkcjonuje biuro, które zapewniłoby obsługę zastępców rzeczników dyscyplinarnych z tego regionu. Wszelka dokumentacja przygotowana przez zastępców rzeczników przekazywana jest do Biura OIRP w Kielcach, celem nadania jej dalszego biegu. Obwiniony pełnił funkcję Zastępcy Rzecznika OIRP w Kielcach w latach 2013 -2017. Od roku 2017 jest on członkiem Rady OIRP w Kielcach. W stosunku do niego nie toczyły się żadne postępowania dyscyplinarne. Zawód radcy prawnego wykonuje od 2012 r.

Dowód:

- wyjaśnienia obwinionego, k. 153 - 155,
- pisemne wyjaśnienie obwinionego, k. 157-161,
- zaświadczenie, k. 162,
- pismo Sekretarza Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Kielcach, k. 69

- wyciąg z protokołu ze Zgromadzenia Wyborczego OIRP w Kielcach w dniu 17 września 2016 r., k. 70

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zważył co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego jedynie w zakresie dotyczącym przebiegu jego współpracy z Rzecznikiem Dyscyplinarnym D. K. oraz Biurem OIRP w Kielcach. W tym bowiem zakresie jego wyjaśnienia korespondują z zeznaniami T. Z. oraz wyjaśnieniami złożonymi przez D. K. (składała ona wyjaśnienia w sprawie, jako obwiniona o czyn polegający na tym, że jako Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach obowiązany z mocy art. 64 ust. 1 i ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego do wypełniania przyjętych obowiązków rzetelnie i z najwyższą starannością, w Kielcach w okresie od listopada 2015 r. do 07 kwietnia 2016 r., nierzetelnie wykonywała obowiązki Rzecznika Dyscyplinarnego w zakresie kontroli i nadzoru nad sprawami i terminowym prowadzeniem postępowania przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego radcę prawnego M. W. w sprawie sygn. akt R.. D. (...) ze skargi z dnia 15 maja 2015 r. złożonej przez T. Z. oraz nie podjęła niezbędnych czynności zmierzających do wypełnienia przez Zastępcę Rzecznika obowiązku wydania postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub o odmowie wszczęcia dochodzenia, o których mowa w § 15 ust. 3 Uchwały nr 98/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 września 2015 r. w sprawie zasad działania Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych, a także ich zastępców oraz trybu i sposobu wyboru zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i zastępców rzeczników dyscyplinarnych, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radach prawnych w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych w zw. z art. 60 pkt 9a ustawy o radach prawnych w zw. z § 15 ust. 3 uchwały nr 98/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie zasad działania Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, rzeczników dyscyplinarnych, a także ich zastępców oraz trybu

i sposobu wyboru zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i zastępców rzeczników dyscyplinarnych; Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego postanowieniem z dnia 08 grudnia 2017 r. (sygn. akt GRD 12/2017) umorzył wobec niej postępowanie).

W pozostałej części wyjaśnienia obwinionego pozostawały w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż postępowanie toczące się przed OSD w Kielcach o sygnaturze 3 8/ (...) zakończyło się wydaniem postanowienia Sądu w dniu 14 kwietnia 2015 r., którym to utrzymano w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 16 stycznia 2015 r., sygn. akt R.. D. (...) o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie przeciwko aplikantce radcowskiej D. J.. Przytoczone postępowanie dyscyplinarne, którego wynik - w opinii obwinionego - miał stanowić powód i usprawiedliwienie dla zwłoki w rozpoznaniu skargi z dnia 15 maja 2015 r., zakończyło się na kilka miesięcy przed otrzymaniem przez obwinionego przedmiotowej sprawy, ponieważ dopiero w dniu 03 listopada 2016 r. Rzecznik Dyscyplinarna D. K. wydała zarządzenie o przekazaniu do rozpoznania sprawy swojemu Zastępcy i w tym też dniu nadano akta do Radomia. Obwiniony w chwili otrzymania akt, a więc w listopadzie 2016 r., powinien się z nimi niezwłocznie zapoznać. W tym okresie powinien posiadać też wiedzę o tym, w jaki sposób i kiedy zakończyło się postępowanie przed OSD w Kielcach o sygnaturze akt 38/ (...). Jednak niezależnie od powyższego, nawet w przypadku stwierdzenia przez Zastępcę Rzecznika, iż ewentualne postępowanie inicjowane przez skargę z dnia 15.05.2015 wobec aplikant D. - N. - J. było przedmiotowo tożsame, z toczącym się nadal postępowaniem lub postępowaniem prawomocnie zakończonym, to zgodnie z art. 17 § 1 ust. 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radach prawnych, winien odmówić wszczęcia postępowania. Podobnie w sytuacji, w której nie występuje tożsamość zarzutów, to fakt równoległe toczącego się postępowania, nie zwalnia Zastępcy Rzecznika z obowiązku podjęcia decyzji w przedmiocie wszczęcia albo odmowy wszczęcia postępowania. Również zdrowotna niedyspozycja obwinionego, jak wynika z przedłożonej przez niego dokumentacji, wystąpiła już w czasie, gdy obwiniony wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Ponieważ problemy zdrowotne wystąpiły w okresie, który nie jest objęty zarzutem, tylko pobocznie trzeba wskazać, iż obwiniony nie przedłożył stosownej dokumentacji medycznej, a jedynie zaświadczenie swojego pracodawcy, z którego wynika, że od 11.04.2016 r. do dnia 05.08.2016 r. przebywał na zwolnieniu. Dlatego też Sąd nie badał czy w związku ze stanem zdrowotnym nie mógł on pełnić funkcji Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego.

Z tych względów zatem należało uznać, że prezentowane przez obwinionego powody, dla których miał się wstrzymać z podjęciem wydania decyzji stanowią przyjętą przez niego linię obrony, zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności dyscyplinarnej i jako takie - w analizowanej części - nie zasługują na uwzględnienie.

Zeznania T. Z. i wyjaśnienia radcy prawnej D. K. nie budziły wątpliwości, ponieważ były spójne, logiczne i korespondowały ze sobą wzajemnie oraz dowodami z dokumentów, a świadkowie ci - również jako osoby obce dla obwinionego - nie mieli żadnego interesu w prezentowaniu faktów w sposób odmienny od ich rzeczywistego przebiegu. W świetle ich twierdzeń popełnienie przez obwinionego zarzucanego mu czynu dyscyplinarnej jawi się jako oczywiste.

Również zgromadzone w sprawie i ujawnione na rozprawie głównej dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez żadną ze stron i nie budziły wątpliwości.

Z powyższych względów należało uznać, że M. W. w okresie od listopada 2015 r. do dnia 07 kwietnia 2016 r. bez uzasadnionej przyczyny, zwlekał z wydaniem postanowienia o wszczęciu dochodzenia albo o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie aplikantki radcowskiej D. J. o sygnaturze akt R.. D. (...), a tym samym swym zaniechaniem wypełnił znamiona zarzucanego mu czynu dyscyplinarnej.

W tym miejscu wskazać trzeba, iż zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy o racach prawnych w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Natomiast zgodnie z art. 306 § 3 kpk jeżeli osoba lub instytucja, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, nie zostanie w ciągu 6 tygodni powiadomiona o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa, może wnieść

zażalenie do prokuratora nadzrędnego albo powołanego do nadzoru nad organem, któremu złożono zawiadomienie. Z powyższego jednoznacznie wynika, iż na Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnej ciążył obowiązek wydania postanowienia o wszczęciu albo odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnej w ciągu 6 tygodni najpóźniej od chwili, w której otrzymał akta. Biorąc pod uwagę, iż obwiniony otrzymał akta w listopadzie, dnia bliżej nieustalonego, to najpóźniej w połowie stycznia 2017 r. winien wydać postanowienie. Wyjaśnić również należy, iż Sąd związany treścią zarzutu nie badał przyczyn, dla których obwiniony otrzymał akta po upływie ponad pięciu miesięcy od dnia wpłynięcia skargi. Przedmiotem niniejszego postępowania było jedynie zbadanie czy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnej dopuścił się zaniechania w pełnieniu swoich obowiązków.

M. W. dopuścił się więc przewinienia dyscyplinarnej, ponieważ przez okres ponad pięciu miesięcy, kiedy to dysponował aktami sprawy, nie podjął czynności w sprawie, do których był prawnie zobligowany. Poprzez swoje zaniechanie doprowadził do bezpodstawnego przedłużenia postępowania. Z tych względów należało uznać, że stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego jest znaczny.

W sprawie nie zaszły żadne okoliczności wyłączające bezprawność czynu, ani żadne okoliczności wyłączające winę M. W.. Dlatego też należało przypisać obwinionemu winę.

Na niekorzyść obwinionego przemawiało to, że obwiniony nie przyznał się do zarzucanego mu czynu, nie wyraził skruchy, ani żalu. Natomiast na korzyść M. W. należało uwzględnić to, że wcześniej nie był karany dyscyplinarne.

Powyższe okoliczności uzasadniają wymierzenie obwinionemu kary upomnienia, która, w ocenie Sądu, jest adekwatna do stopnia winy i współmierna do stopnia społecznej szkodliwości czynu obwinionego, a także osiągnięte cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec obwinionego.

Z tych względów orzeczono jak w punkcie I sentencji. Nie znajdując natomiast podstaw do zwolnienia obwinionego od kosztów sądowych orzeczono jak w punkcie II sentencji.